

Näkemisen ja silmäterveyden toimiala | Mediatilaisuus 12.5.2016

Väliaikatietoja Tekes-hankkeesta

Näkemisen ja silmäterveyden toimialan
mediatilaisuus 12.5.2016 | Ossi Numminen

Hankkeen taustaa

- NÄE ry (Näkemisen ja silmäterveyden toimiala ry, entinen Suomen Optinen Toimiala ry) käynnisti vuoden 2015 alussa kehitysprojektin, jolla haetaan asiakasta hyödyttävää ja yhteiskunnalle edullista, valtakunnallista toimintamallia näönhuoltoon.
- Tekesin rahoittaman hankkeen nimi on ”**Optisen toimialan toiminnan ja vaikuttavuuden kehittäminen.**” Projekti päättyy syksyllä 2016.
- Hankkeen taustalla on mm. se, että toimialalle tulee yhteiskunnallisia ja liiketoiminnallisia haasteita ja tarpeita muutoksiin. Näillä on iso vaikutus näönhuollosta ja silmätautien hoidosta yhteiskunnalle aiheutuviin kustannuksiin ja myös yritystoimintaan.
- Lisäksi suomalainen näönhuollon ja silmätautien hoitoketju ei ole asiakaslähtöinen, vaan toimii nyt pääosin mukana olevien organisaatioiden lähtökohdista. Palvelurakenne on yhteiskunnalle kallis ja siinä on paljon päällekkäisyyksiä.

Hankkeen keskeiset tavoitteet

- Suunnitella geneerinen toimintamalli sille, miten optikko voi tunnistaa optikkoliikkeeseen tulevan asiakkaan silmästä mahdollisia silmän terveyteen liittyviä löydöksiä, ja ohjata asiakkaan tarkoituksenmukaiseen jatkotutkimukseen tai hoitoon
- Löydökset voivat olla epäilyjä esim. kaihiin, glaukoomaan, rappeumaan, kuivasilmäisyyteen, tai johonkin yleissairauteen kuten 2-tyyppin diabetekseen liittyen
- Pilotoida toimintamallia joukossa optikkoliikkeitä ja muita yhteistyökumppaneita (mm. silmälääkäreitä ja silmäsaairaloita)
- Kerätä dataa ja kokemuksia optikon toiminnan vaikuttavuudesta uudessa toimintamallissa
- Pohtia yhteiskunnalle edullisempaa mallia näönhuoltoon ja silmän terveyteen liittyviin haasteisiin

Alustavia tuloksia 1

- Helpoin tunnistettava silmäsairaus optikolle on kaihi
- Kokemuksesta riippuen optikot löytävät paljon myös glaukooma- ja rappeumaepäilyjä
- Moderni tutkimusvälineistö (esim. silmänpohjakamera, silmänpainemittari, näkökenttätutkimuslaite) ovat optikon tutkimustyössä keskeisessä roolissa ja auttavat löydösten rekisteröinnissä
- Silmälääkäriltä saatava palaute auttaa optikon ammattitaidon kehittämisessä silmän terveyteen liittyvissä epäilyissä, ja luo parhaimmillaan asiakkaan näkökulmasta erittäin toimivia yhteistyömalleja
- Toimiva yhteistyö poistaa päällekkäisiä toimintoja

Alustavia tuloksia 2

- Yhteistoimintamallit silmäsairaaloiden kanssa ovat osoittautuneet hedelmällisiksi:
 - Esim. kaihiepäilyssä optikko saa silmäsairaalaista välittömän palautteen epäilyn aiheellisuudesta
 - Asiakas pääsee halutessaan nopeasti hoitoon
 - Vastaavasti silmäsairaala voi lähettää potilaan optikkoliikkeeseen lasimääräyksen kanssa tai soveltuvissa tapauksissa jatkotutkimuksiin

Alustavia tuloksia 3

- Optikon epäilyjä ja niihin kohdistuvia lääkärien diagnooseja on kerätty noin 800
- Tavoitteena on kerätä noin 2000
- Alustavien tietojen mukaan optikon epäily on useammin kuin yhdeksässä tapauksessa kymmenestä aiheellinen siitä, että silmässä on jotain poikkeavaa ja asiakas on syytä ohjata lääkärille jatkotutkimuksiin.
- Uusimpien tutkimusvälineiden avustamana asiakas voi saada optikolta entistä täsmällisempää apua kuivasilmäisyyteen, mikä vaivaa jopa yli 30 % väestöstä